

بهجت خوقندی

بهجت خوقندی (bah.jat-e.xu.qan.di)، میرزا ایوب فرزند مشرف اسفهره ای، سده نوزدهم میلادی، شاعر تاجیک. در اسفهره، از نواحی خجند زاده شد. پدرش شاعر بود. دانش های ابتدایی را در زادگاهش آموخت؛ سپس به خوقند رفت و در مدرسه خان تحصیل کرد و در همان شهر به سرودن شعر پرداخت. در روزگار محمد عمر خان، خان خوقند (۱۸۰۹ - ۱۸۲۲ م) در کار خود بسیار پیشرفت کرد. فضلی نمنگانی در مجموعه الشعراء، از وی همچون شاعر، دانشمند و خوشنویسی پرآوازه یاد کرده است. و با نسبت اسفهره ای نیز خوانده شده است، صد و شانزده غزل و قصیده و یک مخمس بهجت در تذکره های سید عمر سلطان نقل شده است.

منابع: تحفة الاحباب، ۳۶؛ دایرة المعارف ادبیات و صنعت تاجیک، ۱/۲۵۸؛ دایرة المعارف شوروی تاجیک، ۱/۴۴۱؛ گنج زرافشان، ۱۰ - ۱۰۱؛ مجموعه الشعراء فضلی نمنگانی، زیر «بهجت»؛ نمونه ادبیات تاجیک، ۲۲۶ - ۲۲۷؛ یاد یار مهربان: ۴۵۱ - ۴۵۴.

قبادیانی

Беҳҷати Ҳуқандӣ

Беҳҷати Ҳуқандӣ, Мирзо Айюб, фарзанди Машрафи Исфараӣ, садаи нӯздаҳуми мелодӣ, шоири тоҷик. Дар Исфара, аз навоҳии Ҳуҷанд зода шуд. Падараш шоир буд. Донишҳои ибтидоиро дар зодгоҳаш омӯхт; сипас ба Ҳуқанд рафт ва дар мадрасаи “Хон” таҳсил кард ва дар ҳамон шаҳр ба сурудани шеър пардохт. Дар рӯзгори Муҳаммад Умархон, хони Ҳуқанд (1809-1822) дар кори худ бисёр пешрафт кард. Фазлии Намангонӣ дар “Мачмуа-ул-шуаро”, аз вай ҳамчун шоир, донишманд ва хушнависе пуровоза ёд кардааст. Ва бо

нисбати Исфарай низ хонда шудааст, саду шонздаҳ ғазал ва қасида ва як мухаммаси Беҳчат дар тазкираҳои Сайид Умар Султон нақл шудааст.

Манбаъҳо: Тухфат-ул-албоб, 36; Энциклопедияи адабиёт ва санъати тоҷик, 1/258; Энциклопедияи шуравии тоҷик, 1/441; Ганҷи Зарафшон, 100-101; “Маҷмуат-ул-шуаро”-и Фазли Намангонӣ, зери “Беҳчат”; Намунаи адабиёти тоҷик, 226-227; Ёди ёри меҳрубон, 451-454.

Қубодиёнӣ

Донишномаи адаби форсӣ. Адаби форсӣ дар Осиёи Миёна. – Техрон: Интишороти вазорати фарҳанг ва иршоди исломӣ, 1380, ҷ. 1, саҳ. 208.